

Nr 20.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse i vissa fall från betalningsskyldighet till kronan; given Drottningholms slott den 21 januari 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 21 januari 1949.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, anför följande.

1:o.

Enligt förbindelse den 20 maj 1927 inköpte K. H. Göthberg i Tidaholm virke från dåvarande Vartofta revir till ett belopp av 25 395 kronor 40 öre, att betalas senast den 15 augusti 1927. För köpevillkorens behöriga fullgörande tecknades borgen av bl. a. Aktiebolaget Gustaf W. Johansson i Malmö, vilket bolag enligt Göthbergs uppgift tillgodogjort sig hela virkespartiet. Bolaget erlade av köpeskillingen den 2 december 1927 23 291 kronor jämte — enligt försäljningsvillkoren — sex procent ränta därå från den 15 augusti 1927 till betalningsdagen med 415 kronor 35 öre. Anledningen till att hela köpeskillingen icke erlades framgår ej klart av handlingarna

men torde ha varit att köpeskillingen vid utställandet av en räkning felaktigt angivits allenast till det av bolaget erlagda kapitalbeloppet.

Enligt vad domänstyrelsen under hand uppgivit upplöstes bolaget någon tid efter erläggandet av nämnda belopp.

Den 23 september 1929 försattes Göthberg i konkurs, i vilken resterande köpeskillning bevakades. Domänstyrelsen erhöll utdelning i konkursen med 128 kronor 65 öre. Försök att indriva det återstående fordringsbeloppet, 1 975 kronor 75 öre jämte ränta, gjordes vid flera tillfällen men utan resultat. År 1931 nedskrevs fordringen i domänstyrelsens bokföring till 2 kronor.

Den 4 februari 1948 inbetalade Göthberg till domänstyrelsen kapitalbeloppet 1 975 kronor 75 öre men hemställde samtidigt, att den upplupna räntan måtte avskrivas, enär han ej förmådde betala mer än kapitalbeloppet. Ränteskulden uppgick sagda dag till 2 442 kronor 81 öre.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *domänstyrelsen* i skrivelse den 15 juni 1948 hemställt, att det av Göthberg erlagda beloppet 1 975 kronor 75 öre måtte godkännas såsom full betalning för kronans återstående fordran hos Göthberg.

I nämnda skrivelse jämte därvid fogade handlingar har uppgivits följande rörande Göthbergs ekonomiska ställning m. m.

Göthberg är ägare till den av honom bebodda fastigheten Västra Drottningvägen 45a, Tidaholm. Fastigheten har ett taxeringsvärde av 15 000 kronor och är in-tecknad till ett belopp av 11 200 kronor. Vidare äger han jordbruksfastigheten Torstenstorp i Fröjedereds socken, taxerad till 12 000 kronor och in-tecknad till ett belopp av 7 000 kronor. Saluvärdena å ifrå-gavarande fastigheter torde med cirka en tredjedel överstiga de åsatta taxeringsvärdena. Göthberg äger icke andra tillgångar, men har däremot skulder utöver nämnda in-teckningar å sammanlagt 5 300 kronor.

Göthberg har försörjningsplikt mot sin hustru, vilken har boskillnad sedan år 1928, samt två barn i åldern 19 och 12 år. Det äldre barnet har visserligen arbete såsom lärling men är dock fortfarande beroende av fadern för sin försörjning.

Göthbergs rörelse och fastigheterna giva honom icke större årliga inkomster än vad han oundgängligen behöver för familjens uppehälle. Den taxerade inkomsten uppgick år 1947 till 6 800 kronor och vid deklarationen år 1948 uppgick hans inkomst till blott 3 240 kronor. På grund av nervsjukdom, för vilken Göthberg enligt provinsialläkarens uttalande är i behov av sjukhusvård, är hans arbetsförmåga högst väsentligt nedsatt.

Statskontoret har i utlåtande den 13 augusti 1948 tillstyrkt domänstyrelsens framställning.

Departementschefen. Med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst anser jag mig i likhet med domänstyrelsen och statskontoret böra tillstyrka att Göthberg befrias från vidare betalningsskyldighet på grund av ifrå-gavarande virkesköp.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att Göthberg må befrias från ytterligare betalningsskyldighet till kronan för ifrågavarande av honom inköpta virkesparti.

2:o.

Genom utslag den 12 april 1930 dömde Bergs tingslags häradsrätt jägmästaren i Rätans revir Oskar Ture Sahlberg för förskingring med mera till frihetsstraff samt till avsättning från hans befattning. Därjämte förpliktades Sahlberg att ersätta statsverket den förlust, som han genom sitt brottsliga förfarande tillskyndat Kungl. Maj:t och kronan, med 19 127 kronor 46 öre jämte fem procent ränta därå från den 24 oktober 1929 tills betalning skedde ävensom att i rättegångskostnader erlægga 125 kronor.

Svea hovrätt, dit Sahlberg fullföljde talan, förklarade i utslag den 2 augusti 1930, med upphävande av häradsrättens utslag i ansvarsfrågan, jämlikt 5 kapitlet 5 § strafflagen Sahlberg vara fri från straff för de brottsliga gärningar, vartill han enligt utslaget var förvunnen, samt ålade honom att till Kungl. Maj:t och kronan utgiva ersättning för de tillgripna och förskingrade medlen med 17 281 kronor 21 öre jämte fem procent ränta därå från den 24 oktober 1929. Hovrättens utslag vann laga kraft.

Genom innehållande av sammanlagt 1 872 kronor av Sahlbergs lön under tiden 24 oktober 1929—31 augusti 1930 har dels guldits ränta å utdömda beloppet för nämnda tid med 711 kronor 89 öre, dels å kapitalet avbetalats 1 160 kronor 11 öre.

Å kvarstående kapitalbelopp, 16 121 kronor 10 öre, ha Sahlbergs förmyndare den 30 november 1930 utfärdat en skuldförbindelse. Som säkerhet för densamma ha pantförskrivits fyra försäkringsbrev å Sahlbergs liv å tillhoppa 20 000 kronor, vilka med domänstyrelsens medgivande belånats hos försäkringsbolaget intill ett belopp av 1 890 kronor. Säkerheten gäller alltså för 18 110 kronor. Försäkringspremier och räntor å skulden till domänstyrelsen och å lånet hos försäkringsbolaget ha erlagts genom månatliga avdrag å Sahlbergs lön och, sedan han pensionerats, hans pension. Dessa avdrag uppgå nu till 175 kronor 4 öre i månaden. Från pensionen, som nu utgör 826 kronor 64 öre i månaden, avdrages dessutom källskatt med 63 kronor 50 öre samt å införselbelagda utskylder för år 1945 60 kronor. Sahlbergs behållna månadsinkomst utgör alltså för närvarande 528 kronor 10 öre.

Domänstyrelsen har jämte eget yttrande den 13 maj 1948 överlämnat en skrift från Sahlberg. I denna har Sahlberg anhållit att han under den tid skatterestantier för år 1945 till ett belopp av 1 185 kronor 33 öre uttoges hos honom måtte bli befriad från skyldigheten att gälda ränta eller del därav å sin skuld till staten. Såsom skäl härför har Sahlberg åberopat att han av sin behållna pension hade att erlægga ytterligare försäkringspremier med cirka 700 kronor per år samt ränta och amortering å en privat skuld å

cirka 10 000 kronor ävensom kostnader för läkarvård och medicin åt sig själv och sin hustru.

Domänstyrelsen har framhållit att Sahlberg, som nu är 70 år gammal, sannolikt allt framgent endast med yttersta svårighet komme att kunna fullgöra sin skattskyldighet om han samtidigt skulle erlägga ränta å sin skuld till staten. Styrelsen har därför förordat, att Sahlberg från och med den 1 maj 1948 skulle medgivas befrielse från skyldigheten att utgiva nämnda ränta.

I remissutlåtande den 28 maj 1948 har *statskontoret* förklarat sig icke ha något att erinra mot att framställningen bifölles på det sätt domänstyrelsen föreslagit. Statskontoret har därvid uttalat att med hänsyn till föreliggande omständigheter i avvaktan på riksdagens beslut anstånd tills vidare med räntebetalningen torde kunna medgivas.

Domänstyrelsen har den 26 maj 1948 meddelat dylikt anstånd.

Departementschefen. I likhet med domänstyrelsen och statskontoret finner jag mig böra tillstyrka, att Sahlberg, såvitt avser tiden från och med den 1 maj 1948, befrias från skyldigheten att erlägga ränta å sin skuld till staten. Frågan torde emellertid böra underställas riksdagens prövning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att Sahlberg må, såvitt avser tiden från och med den 1 maj 1948, befrias från skyldigheten att erlägga ränta å sin ifrågavarande skuld till kronan.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, under punkterna 1:o och 2:o hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bengt Damm.